

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t):	Hoppu, Petri
Julkaisun nimi:	Kulttuurin vaikeudesta
Julkaisuvuosi:	2016
Versio:	Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hoppu, P. (2016). Kulttuurin vaikeudesta. Tanhuviesti, 59 (4) : 4, 5.

Petri Hoppu

Kulttuurin vaikeudesta

Suomalaisessa mediassa on viime aikoina saanut julkisuutta Saara Aallon menestys brittiläisessä X Factor-kiilpailussa, eikä vähiten hänen geishaparodiaesityksensä, joka on nostanut esiin keskustelun kulttuurisesta omimisesta tai hyväksikäytöstä. Tyyppillisesti keskustelu on keskittynyt Aallon omiin tarkoituksiin ja siinä on korostunut, ettei hän ole tahtonut loukata japanilaisia. Näin varmasti onkin, mutta sama argumentti on toistunut monessa muussa tapauksessa esimerkiksi saamelaispukujen tai niitä muistuttavien asujen käytön kohdalla. Onko kulttuurinen omiminen hyväksyttävää, jos tarkoituksena ei ole loukata kohdetta, jolta tietty asia tai symboli otetaan?

Kansantanssit eivät ole sivussa keskustelusta, jota käydään eri kulttuurien välisen vuorovaikutuksen mutta myös konfliktien ympärillä. Kansantanssit ovat osa yhteiskunnallisia valtarakenteita, joiden kautta ihmisryhmien väliset suhteet määräytyvät. Ei ole samantekevää, kenen nimiin kansantanssit määritellään ja kuka niitä esittää. Anthony Shay mainitsee oivallisen esimerkin tästä kuvaillessaan sitä, kuinka Meksikon valtiollinen kansantanssiryhmä tanssii maan alkuperäisväestön tansseja samaan aikaan, kun armeijan joukot kukistavat verisesti näiden kapinaa. Valtiollisen kansantanssiryhmän päämääränä ei sinänsä ole minkään ryhmän vähätteleminen vaan pikemminkin näyttävä esitys. Kyse ei ole loukkaamisesta, vaan vallasta: siitä, kenellä on mahdollisuus omia toisen kulttuuria. Valtakulttuurin edustajien on moninkertaisesti helpompaa ottaa käyttöön vähemmistökulttuurien ilmiöitä kuin toisinpäin.

Kulttuurisen vuorovaikutuksen ei kuitenkaan aina tarvitse perustua alistukseen ja hyväksikäyttöön. Kansantanssin alalla on paljon esimerkkejä siitä, kuinka tansseja opetellaan ja omaksutaan ilman, että niitä yritettäisiin omia tai parodioita. Helsingin Kansantanssin Ystävät on näyttänyt hienoa esimerkkiä siitä, kuinka kansantanssissa voidaan dialogin kautta saavuttaa molemminpuolinen kunnioitus, kun he ovat tanssineet kolttasaamelalaisten katriilla yhdessä pääkaupunkiseudun kolttien kanssa. Tässä yhteistyössä kulttuurinen toimijuus on ollut koko ajan kolttien itsensä käsissä eikä sitä ole kiistetty tai vähätelty.

Valtaväestön edustajina meidän on usein vaikea ymmärtää, kuinka merkittävässä asemassa erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kuten puvut tai tanssit, voivat olla sellaisten vähemmistöjen keskuudessa, jotka elävät jatkuvan assimilaation uhan alla. Vähemmistöille oikeus omaan kulttuuriin on kaikkea muuta kuin itsestäänselvyys. Yhteistyö kolttakatriillin ympärillä osoittaa kuitenkin, ettei vähemmistön tarvitse eristää ja museoida tanssikulttuuriaan, vaan sen on mahdollista jakaa sitä muillekin, kolttien ehdoilla. Kolttakatriilli ei ole suomalaisen kansantanssin kuriositeetti, vaan osa kolttasaamelaisten liikkeellistä ja alati muuttuvaa identiteettiä. Kuka tahansa sitä tanssiikin, koltat määrittelevät itse tanssin olemuksen, ilmenemistavat ja tulevaisuuden. Siihen heillä on täysi oikeus.